

DERME

● **MALATYA HALKEVİNİN** ●

AYLIK MECMUASI

SAYI: 5

BİRİNCİTEŞRİN 1937

İçindeki yazılar:

En mutlu gün

Çocuk arayıcı, araştırmacı olmalıdır

Göz yaşım (Şiir)

Bir damla gözyaşı Büyük Hikâye (3)

Büyük Ata (Şiir)

Malatya Sığırcılığı ne âlemde

Yokluğa gidiyoruz.

14 Yılın destanı

Hatay istiklâline

Doktor

Kendimize hasbiredebiyat yaratamaz mıyız ?. Ulucak

Melâhat Sezener

Öğretmen Nazım

Ziya ATILGAN

Melâhat SEZENER

M. Ulubilgin

Ze'ki MALKOÇ

M. Ulubilgin

Darendeli Ahmet Ertem

Darendeli A. Ertem

M. Gündüz YOLDAŞ

Neşriyat Müdürü
Faruk Yakın

BASILDIĞI YER
Fırat Basımevi
MALATYA

DERMİE

Abone şartları
Yıllığı (120)K.
6 aylığı (60)

MALATYA HALKEVİNİN AYLIK MECMUASI

EN MUTLU GÜN

Sabah, sisli duman renkli yağmaçlar ağardı. Güneşin ilk busesile ürperen Fırat, Türk'ün bu en mutlu gününe müjdesini uzak diyarlara ulaştırmak için koşuyor. Sabah rüzgârı, mızıl bayrakların nazlı kıvrılışında en tatlı bir bir zafer musikisi yaratarak sahınıyor.. İhtiyar dünya dinçleşti.. Gün çiçekleri en göz alıcı renklerini, en baş döndürücü, gönül acısı kokularını yer yüzüne serpti.. Solgun yapraklı ağaçlar son bir kalkınma ile yaşardı, gençleşti.

XXX

Bugün Türk dünyasında mefkûre güneşinin doğduğu gün: Göz yaşlarının dindiği, baykuşların sustuğu, yaşlı gönüllerin yeşil ümitlerle dolduğu gün..

Şanlı bayrağımızın yıldızlarla konuştuğu gün...

Ezellerden ebetlere tarih; daha böyle güneşli bir zafer yazmalı, asırların koynunda daha böyle nurlu bir meşale yanmadı.

Ölmüş şanlı Türk, bugün dirildi.. Şahit analar bugün sevindi.. Ufkumuzdan kara bulut bugün sıyrıldı. Türk'ün bahittan nasipsiz köylüsü bugün yeniden hayata doğdu.. Yanık alınına ümit ve sevinç nurundan bir çelenk ördü. Mehmetciğin asil yüzü bugün güldü. Atamız: Tanrısal varlığında Türk'n şahlanan

imanını, çelik iradesini temsil eden en büyük insan: Karanlık ufkumuza Cumhuriyet güneşi, istiklâl güneşi doğduran, gönüllerimizdeki derin ısırap yarasını saran, göz yaşlarımızı silen sensin:

Asrı yıla sığdıran, bizi iyiliğin, yüceliğin aydın yollarına ulaştıran Cumhuriyetimizin on dördüncü yıl dönümünü senin de nefes aldığım hür ve mustakil yurdumuzun temiz havasını kokliyerek karşıladığımız için ne mutlu bize: Gönllümüzde coşan-müşterek dileğimiz, daha bir çok Cumhuriyet bayramlarını seninle ele, kald kalbe muzizekâr elin başlarımızın üstünde, göklerden daha geniş, daha derin mavi ışıklı gözlerin kalplerimizi ısıtarak ruhlarımızı aydınlatarak kutlamaktır.

Gökyüzü tünçleşti.. Kızıştı.. Bağlarımızda yanan sevgi ve sevinç yangını bütün ufku sardı sanki..

Bu akşam karanlık yuvana çekilme güneş, uzak, yabancı ufuklara doğma, bütün bir yıl günden daha şanlı, daha mutlu bir satah ışıklayamayacaksın, fakat—istersen çekil git, başka ülkelere, başka ufuklara doğ.. Bizim gönllümüzün içinde "Atatürk" adlı güneşimiz varken, senin altın telli ışıklarının hasretini çekmeyiz, bu saadeti bize yeter.

M. SEZENER

Çocuk arayıcı, araştırmacı olmalıdır.

20 inci asır mektepçiliğinde malûmat bizzat çalışarak elde edilmesi isteniyor. Öğrenmek isteyen çocuktur. O halde öğretmen değil, çocuk faal olmalı; Ö arayıp, araştırıp öğrenmelidir. Hem bu şekildeki bilgi onun malı olur. Hayatta tatbik edebilir. Bunu bilhassa iş mektebinde görüyoruz. Kerşenştayner buna ehemmiyet verdi. Ders: Fasliyet esasına göre verilmelidir. Bülâğ devresine kadar çocukluk seneleri en canlı, faal senelerdir.

Faaliyetlerinden men hatadır. Kendi eliyle aptal eder diyor. Öğretmen anlatarak bir şeyi öğretmez Viteyam Ceymis: öğretmede yalnız bir hassemiz kifayet etmez yalnız kulakla alınan intiba sönüktür. adeli ihtisaslarda inzimam ederse bu şekildeki intibalar daha kuvvetli olur, diyor. Malûmatın kuvvetli bir yer tutması, unutulmaması için bütün ihtisaslarmızın faaliyette olması lazımdır. Elmayı bilmiyen çocuğa, Elmayı tasvir ediyoruz. Bu, çocukta bir takım tasavvur hayalleri uyandırıyor. Bu devamsız ve sönüktür.

Halbuki müşahedeye ehemmiyet verilir, Çocuk arayıp, araştırıp öğrenirse, bu şekildeki hayallar daha katidir ve devamlıdır. El faaliyetiyle dimağî faaliyetler arasında sıkı bir rabita vardır. El faaliyeti dimağî faaliyetlerin inkişafına kuvvetli rol oynar. Anormallerde el kabiliyete son derece azdır. Bir şeyi tutamaz, beceriksizlik. İşte çocuğu

faaliyete sevk etmeyüp yalnız dinletirsek aynı şeydir. Değil hayatta intibak etmek, elinden hiç birşey gelmez. Çocuk nasıl ki oyun vasıtasıyla düşe kalka inkişaf ediyorsa, bilgisi de oturup dinlemekle değil, bizzat o iş üzerinde faal olmakla artacaktır. Çocuk malûmatla beraber hüner de kazanır. El faaliyetinin hıymeti aşikârdır. Yeni yapılan bir çok şeyler el faaliyetile olmuştur.

Aristo: eli, aletlerin aleti diye taşif etmiştir. Dimağî faaliyetlerin inkişafı için el faaliyetlerinin de karışması lazımdır. Çocuk öğreneceği şey üzerinde araştırma, tetkik ve müşehede de bulunmalıdır. Afrika haritasını yalnız gözü ile görmemeli, bir kartona cızıp makasla kesmelidir. Çocuğun öğreneceği işler üzerindeki faaliyetini doğru yola götürmek için bazı sorular verilerek rehberlik edilmiş olmalı. Bir tarih dersinde bir sıra mevzuu diğer bir sıra mevzua ait soruları, diğer bir sıra da yanlışları bulmağa ayrılırlar. Hepsi telaş ve istekle mevzuu bellemeye çalışırlar. Derste gruplar ödelerini yaparsa ders faal, canlı olmuş olur. Asrımız terbiye cereyanları, hüneri malumatla bir arada istemi, iş mektepiri bunun son nümunesi olmuştur.

Komenyüs: Her şeyi sebepleriyle izah etmeli, eşyada araştırmağa alıştırmalı. Her şeyi hasselere

Göz Yaşım

Nasıl şair severse ilk yazdığı şi'rini,
Bir bilgin ömre bedel bir tezine titrerse,
Muharrir göz yaşile yazdığı eserini
Ne kadar benimserse,
Ben seni daha fazla severim benimserim.

* *
*

Severim anne gibi, severim bir yar gibi,
Gençliğimin aktığı sevgili diyar gibi;
Ruhumun benliğinde, en hicra köşesinde,
Harım hazinesinde,
Her kesten kıskanarak seni böyle gizlerim.

* *
*

Seni her kesten gizler, seni içte saklarım,
En ümitsiz anımda ben seni kucaklarım;
Rahimimde bir çağlayau olan gizli göz yaşım,
Ebedî arkadaşım
Seni gizlemek için âleme gülümserim...

Ziya ATILGAN

göstermeli, yoksa bir levha olur diyor. Bilginin kuvvet haline inkılap etmesi lazımdır. Postalotsi: Bilginin harekete geçmesini, hüner sahasında kendini göstermesini istedi (Çocuklara verilecek en fena hediye, hünersiz malûmatdır diyor.) Malûmat, fikrî kablliyetlerin inkişaf edeceği şekilde verilmeli, ancak o

zaman hayata tatbik edebilir.

Malûmat kuvvet haline inkılâp eder. Malûmatın hüneri budur.

Çocuk müşahede, arama, araştırma suretiyle bütün hasselerini inkişaf ettirir.

Cümhuriyet ilkokulu
öğretmeni Nazım

Bir Damla Göz Yaşı

McLâhat Sezener

Sen benim teyzemin kızı, benim küçük, kardeşim, ablam, bebeğim değil misin ?

Titrek ellerinle yüzüme, dudaklarıma sürünen, bükümle riade ay ışığının sihirli çizgileriyle oynadığı saçlarını okşıyorum :

— Seza diyorum, bizim seninle arkadaşlığımız ne kadar eskidir değil mi ? Seni ufacık iken nasıl kollarında uyutur, al-franga bestelerle garip ninniler söylerdim ! Bunu duyan teyzem : «Gâvur havalariley çocuk uyutururmu ?» Diye kızır dururdu. Ya o gezintilerimiz hatırlıyor musun ? Hani bir defasında at şahlanmıştı da az kaldı üzerinden ikimiz birden yolun kenarındaki hendeğe yuvarlanacaktık. O zaman senin boynuna sarılıp kopardığım çığlık hâlâ kulaklarım da çınlar.

Seza ; Yarı kapalı kirpiklerinin arasında ; Yarı kapalı kirpiklerinin arasında iri damlalar süzülerek beni dinliyordu. Küçük başını bir baba şefkatile ditzle.

rime yatırdım. Ağrı ; sâkin bir lisanla devam ediyorum :

— Şüphesiz hayatta senin dediğin gibi daima beraber olacağız Seza, seni adım adım takip edeceğim. Bir gün gelecek kendin kadar güzel, temiz bir genci seveceksin. İhtiyar teyzemi yumuşatıp seni bu bahtiyar çapkına nişanlayacağım. Kumru gibi yeşil çam gölgeleri altında seviştiginizi görerek ben de mesut olacağım. Hani bayramlarda dayetli bulunduğunuz yerlere giderken bazar teyzem seni bana süsletirdi. Cici elbiseni giydirir, saçının sol şakadından inen buklisine enli mavi, bir kurdela bağlardım Tıptı o zamanki gibi gelin olurken de seni ben giydireceğim, limon çiçeklerini tabiatın altın çelengile süslü bu aziz başa ben koyacağım sonra. çocukların olacak Seze.. Sana benzeyen altın başlı, menekşe gözlü bebekler..

Seza yorgun, kırık bir sesle :

— Artık yeter ağabey.. Diyor. Zaten ben de susuyordum. Kalbimin dişi ağrıyla çarpışması, gös-

terdiğim büyük cebri nefis beni yormuş, harap etmişti. Bir kelime daha söylecek takatım yoktu Ben, bu çocuğu yıpranmış, sevgi ve sevince doymuş gönlümden umulmaz bir kuvvetle seviyordum. Onun da bana karşı lâkayt olmadığını hastalandığım zaman anlamış fakat buna ihtimal vermiyerek kendi kendime: «Dikkat et oğlum, galiba sen ihtiyarladıkça büsbütün acaip, tatsız, gülünç bir adam oluyorsun. Dünyada hiç böyle şeye imkân var mı?» demiştim.

Demek bu seziş bir hakikatti: Hayalini ümitsiz bir sevda ile harap gönlümün içinde sakladığım ince, nazlı Seza, istesem benim olacaktı öyle mi? Dünya da hiç böyle şey olur mıydı? Ben, bu günahkâr parmaklarımla onun ümit ve hayalden yaratılmış nürdan vücudüne dokunabilirmiydim?

Temiz, masum gözlerine yakından bakabilirmiydim? hem bütün bunlar kabil olsa bile o zaman güzel Seza, bir esir, bir buhar gibi uçup gözden kaybolmaz mıydı? Ona malik olmak ona: «Zevcem, sevgilim diye bilmek, et ve kemikten halk olunmuş insan oğlu bu kadar yüksek bir saadete nasıl erişebilirdi? Acaba bunlar benim gözlerimin, kulaklarımın bir

vehminden mi ibaietti? Seza; bu gece bir hayal için ağlıyordu Bu buhran pek çabuk geçecek, bir kaç sene sonra belkide çok daha yakın bir zamanda yaptığı çocukluğu düşünerek kendi kendine için, için gülecekti. Daha çocuktuk. Biraz evvel kendisine söylediğim gibi genç, güzel birisini sevecek, onunla mesut olacaktı. Hastalığının çabuk geçmesi, müzminleşmemesi için benim bu za'fımı bilmemesi lâzımdı.

Ben, bana mukadder bu hazine, ömrü tek başımda geçirmekte, büyük sevgimi ona bildirmek saadetinden bile mahrum bu sefil ömrü sürüklemeye mahkûmdum. Zaten bu gece ümit ve hayalin en son zirvesine yükselmişim. Dünyayı dolduran milyonlarca insan içinde benim kadar mutlak, ebedi bir saadete mes'ut kaç kişi vardı?..

Seza; hâlâ ağlıyordu. Kıvrık kirpikleri arasına takılan iri bir damla elime düştü. Ah..Bu cildimi yakan oradan kalbime, can evimin en derin ve sıcak yerine süzülen bu göz yaşı damlası.. Benim için dünyada bu bir damla göz yaşından daha aziz, daha kıymetli ne vardı. Bana; hayatın, yaşamanın manasını, mutlak saadeti, ebedi zevk ve hazzı bu temiz, çocuk gözlerde incilenen

damlalar öğretmişti. Fakat bunun olmalı devamına mani olmalı, göynümdeki ümit ve hayal menbainı tıkiyarak deminki sahte babarölüme devam etmeliydim. Ağır ağır doğruldum. Pardösüsünü zayıf omuzlarına koyarak:

Haydı çocuğum, dedim, vakit geç oldu. Uykusuzluk seni hasta edebilir.. Ne?. Hâlâ içini çekiyorsun.. Haydı bakalım biraz davran.. Göreceksin Seza.. On beş gün sonra işlerden fırsat bulup Adaya bir kaçamak yapabilirsem sana pek hoşlanacaksın.

Bir hediye getireceğim, bak. İşte gülün süyorsun küçük yaramaz

Seza; hasta bir çocuk halsizliğile koluma dayanıyor, gittikçe ağırlarını ağırlaştırıyordu.

Eve geldiğimiz zaman vakit hayli geçmiş teyzem meraklanmağa başlamıştı. Yarın erken ineceğim için onlarla vedalaştım. Teyzemin ellerini, Sezanın beyaz, yumuşak saç kıvrımlarile süslü alını öptüm. Olana çekilince kendimi hemen soyunmadan yatağa attım ve bütün geceyi zevk heyecan içinde uykusuz geçirdim. Bütün hayatımın en güzel neşli hatırasını teşkil eden bu gecenin, bir dakikasının bile ziyan olmaması lâzımdı. Tan yeri ağarırken çantamı yerleştirdim. Evdekileri uyandırmaktan korkarak bir hırsız gibi sessiz adımlarla çıktım. İlk vapura ye-

tiştim.

Maltepe sırtlarının arkasından dökülen penbe bir ışık yağruru bütün semayı kucaklıyor, yeşil sahillerden rüya gören sulara mor sünbüller dökülürdü.

Vapurumuz; nazlı kıvrımlarla bükülen denizi yarararak İstanbul'a yaklaşırken Heybeli; mahzun nazarlarımın takılın kaldığı bu cennet diyarı, sisler içinde yavaş yavaş kayboluyordu.

SON

Büyük Atatürk'e

Yüceltin ay yıldızı
Ağartın bahtımızı
Sevgin gönül yaldızı
Yüce başkan Atatürk

* *

Senin buyruğunu biz
Yaptıkça yüceleriz
Yoluna can verimiz
Yüce başkan Atatürk,

* *

Ulusumuz bahtiyar
Senin gibi başı var
Binlerce yıl var ol, var
Yüce başkan Atatürk:

M. ULUBİLĞİN

Malatya sığircılığı ne âlemde

Malatya ilinde 57295 şî erkek, 51080 ni dişi olmak üzere 108375 sığır mevcuttur. Vilâyetinde 412025 nüfus olduğuna nazaran aşağı yukarı 4 nüfusa bir sığır isabet ediyor demektir .

Memleketimiz bir çiftçi memleketi olduğuna nazaran acaba kaç nüfusa bir öküz düşer ve acaba kaç köylünün sabanı tarlada yüzüstü kalmayup kendi öküzüyle çalışır ? .

Vilâyetinde bulunan 57295 öküzü nüfusa taksim edersek aşağı yukarı 8 gişiye bir öküz düşer . Bir aileyi sekiz kişiden mürekkep kabul eder, şehir ve kasabalarda oturup çift ve çubukla alâkası bulunmayan vatandaşları istisna edersek her çiftçiye ancak bir çift öküzün isabet ettiğini kabul edebiliriz .

412 bin nüfun yüzde yirmi beşini muhtelif yaşlarda çocuk kabul edersek vilâyetinde 103 bin çocuk vardır diyebiliriz . Bunların günlük süt ihtiyaçlarını 200 gram olarak kabul ettiğimiz takdirde bütün vilâyetin bir günlük süt ihtiyacı 20 bin 600 kilu eder. Tabî bu rakamlara hastalık dolayisiyle fazla miktarda süte ihtiyacı olanların sarfiyatı dahil edilmemiştir .

Vilâyetinde 51 bin inek bulunduğuna göre bunun yarısının sağıl-

makta olduğunu kabul etmek suretiyle bütün vilâyet ineklerinden günde beher ineği 2 kilo süt verir kabul etmek şartıyla 50 bin kilo radelerinde süt istihsal etmek mümkündür .

20—21 bin kiloluk süt şeklindeki sarfiyat haricinde yoğurt ve yağ olarak işlenmeğe hazır günlük süt hasılatı 29 bin kilodur .

Biz 50 bin kiloluk südün hepsinin yağ şekiinde işlenebildiğini kabul edersek ve yağ nisbetini yüzde 4 olarak kabul edersek bir günde vilâyetimizde ancak 2040 kilo yağ elde edebiliriz .

412 bin nüfusun beherine günde 20 gram yağ lazım olacağına nazaran bir günlük yağ ihtiyacımız 8240 kilodur. İşte bu sebep dolayisiyledir ki hepimiz evlerimizde yağ ihtiyacımızı inek yağından tedarik edebilmek imkân ve ihtimallarına malik değiliz .

Ve koyun yağlarını, iç ve kabuk ağlarıyla karıştırılmış, ne olduğunu allahın bile zor bileceği yağları yemeğe halihazır şart ve imkânlarına nazaran mahkûmuz .

Bütün vilâyetinde en iyi inekleri Arapkir merkezinde görüyoruz. Bu şehir ahalisi, tab'an iyi inek yetiştirmeğe marahlı olup ellerinde cidden güzel tipte hayvan bulundur-

mağa, meraklıdırlar .

Arapkirden sonra Malatya, Besni, Adıyaman, Kâhta ve Darende gelir.

Umumiyet itibariyle sığırlarımızı renk ve cüsse itibariyle tedkik edersek muhtelif kanların karma karışık bir surette damızlıkta kullanılması neticesi envai çeşit renklerin ve rastgele teşekkülata malik hayvanların çokluğunu görürüz .

Her köyün sığır sürüsünü gözden geçirirsek ne renk, ne cüsse ve ne de verim kabiliyetleri itibariyle hiç bir tecantise malik olmadıklarını görürüz .

Artık bütün dünya gelişi güzel hayvan yetiştirmten vaz geçmiştir.

Herkes bir gaye uğrunda hayvan yetiştiriyor. Ya sütü için, ya kuvveti için, ya eti için mal besliyor ve yetiştiriyor .

Vilâyetimizde sığırların ıslâhı bakımından şimdiye kadar yalnız bordizo aleti alup köylüye dağıtılmıştır .

Hiç bir zaman unutulmamalıdır ki, acemi ellerde bir bordizo aletiyle memleket sığırcılığına tevcih edilmiş bir silahın farkı yoktur .

Biz değerli ilbayımız İ. Etem Akıncının tensibleriyle vilâyetin sığırlarını ıslah için esaslı bir program vücuda getirebildik. Yalnız bu iş para ve zaman meselesidir . Hususî muhasebe bütçesine, bu programı tatbika imkân verebilecek tahsisat koymak mümkün olur ve şahıs mevzuu bahs olmadan Kemalizmin kendine has bir vasfı olan temkin ve iradeyle çalışmak mümkün olabilirse sığırlarımız kısa bir zamanda dert savar, ihtiyaç karşılar bir kata ulaşabilir .

1—Arapkir , Kemaliye, Darende,

Akçadağ , Pütürge , Malatya merkez ve Kâhta'nın dağlık aksamı için Göle ırkı .

2—Adıyaman , Besni ve Kâhta'nın ovalık aksamı için G. Antepte yetişen mahalli ırk .

Köylerimizde evvelâ önümüzdeki senelerde başlayarak damızlığa yaramayan hayvanların ortadan kaldırılmas ile yani faaliyet sahasından çıkarmak suretile işe başlayacağız .

Güzel inekleri bulunan , ahalinin merak , meraların müsaadesi olan köylerde damızlık boğa ihtiyacının temin edilmes ile , damızlık dağıtılan köy ve kasabalar için bir inek organizasyonunun kurulması atılacak ilk adımdır . İyi baba ve iyi ananın yavruları müteakip senelerde tetkik edilmek suretile bunlardan damızlığa elverişli bulunanları diğer köylere damızlık olarak vermek ve tedricen bütün köylerimizin boğalarını verim kabiliyetleri ölçülmüş ana ve babaların yavrularından intihap etmek gayemizdir . (İlerde bir boğa çiftliğinin tesisi dahi düşünülebilir .)

Güzel inek ve boğa yetiştirme hevesini artırmak için, köy birlikleri ve kazalar arasında sergi ve müsabakalar açmak iyi sonuç verebilecek işlerin başındadır .

Kısaca kalite itibariyle yapılacak ıslah işini sayın okuyuculara arz ettik . Birde kantite itibariyle hayvanlarımızın yükseltilmesi işi vardır ki bu da ancak Salgın hayvan hastalıkları ile yapılacak esaslı mücadelelerle temin olunabilir .

Mücadele yapacağımız hastalıklar : Şap , Yanıkara , Şarbon ve Pirop plazmoz'dan ibarettir .

Şurada kaydetmeden geçemeyelim ki bazı görgüsüz ve bilgisiz fen adamları Şap hastalığına ehemmiyet vermektedirler ve maalesef böyle şahsiyetler en kıymetli idrrecileri bile dar görüş ve kötü düşüncülerile zehirleyebiliyorlar.

Şap hastalığı iktisadî tahribat yapan, köylünün sabanını yüzüstü bırakan zarurî hallerde boyunduruğa, daha yük taşıyacak çağa girmeyen Eşek sıpasile köylünün 15 gün altı yaşındaki oğlan ve kız çocuğunu sokturan bir afettir.

Ve alınacak ciddi zabıtaî sihiye tedbirleriyle her zaman işi önlenabilir.

Yanıkara gelince bir çok köylerimizde henüz bu hastalığın aşısı ve seromunun mevcut olduğunu bile bilmezler ve yüzde yüz kurtarıcı aşısı ve seroma malik bulunan Veteriner teşkilatına hastalığı ihbar etmek zahmetine bile katlanmazlar.

Şarbon aynı vaziyettedir. Sene de bir çok sığırlarımızın ve o arada insanlarımızın bile ölümüne vesile olabiliyor.

Piroplazmoza gelince köylünün Zarik namını verdikleri bu hastalık dahi ilimiz sığırları üzerinde öldürücü tesire maliktir.

Damarlarımızda onun büyük atamızın kanı dolaşıyor. Gönlümüz Kemalizmin verdiği ima ile meşbu eminiz ve biliyoruz ki her türlü yoksulluklara, her türlü manilere rağmen çalışacağız ve muhakkak başaracağız.

Veteriner Müdürü
Zeki MALKOÇ

Yokluğa gidiyoruz

Hayat denen bir yolda
Yokluğa gidiyoruz
Durmadan, sağdan, soldan
Yokluğa gidiyoruz

*
**

Ömür bir içim sudur
Ölüm sonsuz uykudur
Varlığın sırrı budur
Yokluğa gidiyoruz

*
**

Asıl marifet bunda
Kazanmalı oyundan
Bir yolcuysun acunda
Yokluğa gidiyoruz

*
**

Hiç gam katma hayata
Aldanma şatafata
Binmiş küheylân ata
Yokluğa gidiyoruz

*
**

Aldanıp ahirete
Düşmemeli mihnete
Bilinmeyen cihete
Yokluğa gidiyoruz

*
**

Bir bak bahara, güze
Bu bir canlı ders bize
İnanma başka söze
Yokluğa gidiyoruz

M. ULUBİLGİN

14 Yılın Destanı

On dört yıl önce yurdun görgeleri açıldı
Dağıldı bulutların ülkeye nur saçıldı,
Çekilince gölgeler aydınlandı bölgeler
Cümhuriyet kuruldu yüzlerimiz hep güler.

* *
*

Padişahlık hıizleri bir an rahat koymazdı
Sarayları varımız alırken duymazdı,
Anılmazdı adımız ilerlemezdi yadımız
Hakkımız tanılmazdı rüşvet yerdı kamunumuz .

* *
*

Bir yanından bendeler öbür yandan tekkeler
Alırdı kârımızı Medineler Mekkeler,
Sızamazdık silâyı çekerdik bu çileyi
Hakkımızı arasak hemen yerdik silleyi.

* *
*

Hurafiler dolmuştu Dinimiz İmanımız
Safsatayla solmuştu damarlarda kanımız,
Kanardık her yalana altına post alana
Bilmezdik böylelikle uğrarmışız talana .

* *
*

Cümhurluğu kurunca Gazimiz Kemal paşa
Devrimlere bu açtı kendisi geçti başa,
Dağıttı Saltanatı kaldırdı Tacı Tahtı
Saraylar kapanınca açıldı Türk'ün bahtı .

* *
*

Atamızın peşinde el ele verdik bizler
Gittik açtığı yoldan işte meydanda izler ,
İlerledik durmadan başı taşa durmadan
Her şeyi yapıyoruz yabancıya sormadan .

Yabancıdan izinsiz bir kışla yapamazdık
Ordumuzda kılınca üstünden takamazdık ,
Yadın boyunduruğu dutuştu her duruşu
Hepisini kırdı attı Cümhurluğun yumruğu.

* *
*

Kapitülâsyon ipiyle kısa kıvrak bağlanmıştık
Yabancı ateşile yürekten dağlanmıştık ,
Cümhuriyet doğunca karanlığı boğunca
Aydınlandı yönümüz yabancıyı koğunca.

* *
*

Ülkemizden çıkardık kim var ise yad kandan
Ana yurduna aldık ırkdaşları yabandan ,
Yer verdik göçmenlere su verdik çimenlere
Uydurduk kafamıza bilgilere fenlere.

* *
*

İndik deniz dibine yükseldik yerden göke
Pervaneler suları havayı döge döge ,
Makineli ordumuz fabrikalı yurdumuz
Yerli malını taşır ülkemizde her omuz.

* *
*

Yurdumuzu her yandan ördük demir ağlarla
Bağladık her bucağı bu kırılmaz bağlarla ,
Surları kiyledik boğazları kitledik
Bağlayın yolunu süngülerle çitledik.

* *
*

Özendik ordumuza uyumadık sulh vakti
Yaptı büyük devletler bizimle dostluk paktı
Kurduk balkan birliği arıladık kirligi
Korunur bu birlikle sulhun düzen diirliği.

* *
*

Aydınlatdık tarihi yapdık büyük kazılar
Çıkartdık yer altından beş bin yıllık yazılar ,
Ecdadın eserini taş balta keserini
Sandık bir acunda türklüğün kövserini .

Ülkümüze bağlandık şimdilik öz dilimizi
Ayırttık yabancı sözlerden her ilimizi,
Sarfımız türkçeleşti zihnimize yerleşti
Kılavuz yol gösterdi sözlerimiz birleşti.

* * *

Arapça bilmeyene hükûmet iş vermezdi
Acemce bilenler mertebeye ermezdi,
Dilimiz tanılmazdı adımız anılmazdı
Türk ulusu yurdunda bir varlık sanılmazdı.

* * *

Cümurluk kurulalı varlığımız tanıldı
Ulusumuz acında saygılarla anıldı,
Türkdür artık her varlık kiryalık ahyarlık
Kökünden kazılmıştır türk yurdunda barbarlık.

* * *

Kavuşdurduk hatayı ay yıldız al sancağı
İçinde kazdırdık tam istiklâl sancağı,
Artık müstakil hatay yabancıya vermez pay
Hataydaki kardaşlar oldular hep ergin bay.

* * *

On dört yılda başardık asırların işini
Kopardık gücümüzle güçlüklerin dişini,
Ülkümüzden dönmedik parlayup sönmedik
Hızımızla yol aldık hiç giriye dönmedik.

* * *

Döndürdük ileriye geçmişin ters yüzünü
Sarp yerleri hep geçdik bulduk yolun düzünü,
Yolda yolcu soyulmaz vurgunculuk duyulmaz
Cümhuriyet devrinde kötütüğe uyulmaz.

* * *

Altı okla gösterdi amacımızı ata
Usumuzla kullandık bizde etmedik hata,
On dört yıldırki her gün bizlere bayram düğün
Cümhurlukta ön aldık öğün Türk oğlu öğün.

Darendeli Ahmet

ERTEM

Hatay İstiklâline

Ey Hataylı korkma artık sayen iken alsancak
Ulusunun yıldızıdır üstünde parlayacak.
Kırk asırlık ülkenizde hakkınızdır İstiklâl
Türk ilinde erginliğe Türkler sahiptir ancak.

*

Yücel sende yükseklerde gey yıldızlı tacını
Yad ırklara verme gayri yurdunda yol pacını.
Bundan böyle nurlandırır ülkeni şanlı hilâl
Unutarsun zulmetlerde çekdiklerin acını.

*

Öz yurdunda çokluğunla bütünlüğün tanıldı .
Sizi azlık gösterenler kendileri yanıldı .
Al bayrağın gölgesinde görmez yurdun izmihlâl .
Hatay ilinin Türklüğü saygılarla anıldı .

*

Haydi yüksel gök yüzünde yıldızlara kanat aç .
Yurdunun üstünden etrafına şanla şeref saç .
Güneş zıyası kadar parlak yüzünde istikbâl .
Gedeceğin yer Atanın sana verdiği amaç .

*

«Hakkıdır hakka tapan milletimizin istiklâl .»
Tutunun nurile zulmetleri boğdukça hilâl .
Albayrağın gölgesinde eridikçe içmihlâl .
Yıldızlara yükseldecek Hataylıyı istikbâl .

Darendeli.

Ahmet ERTEM.

Doktor

Tahsin Kurgan'a

Can veriş.. bu ne büyük ve ne mntlu bir emek ;
Tanrıdaki bu kudret te sendeki kadardır!
Hayatta ; bir dert silmek, bir yara merhemlemek ,
Ve bir acı dindirmek kadar tatlı ne vardır ?

* *
*

Bir hasta kahrolurken içinde derin yasın ,
Çırpınıp "ölüm beni öldürüyor " desin de .
İmkânımı var ,lakayt bir el gibi , durasın,
Böyle bir ses içlenip " yetiş ,doktor " desin de..

* *
*

Yürü , bu bitkin sese doğru , ey , büyük adam ;
Senden şifa bekliyor her acı ve her ağrı !
Dindir ,dinsin vatanda acı , sızı , keder , gam ..
Dolsun sana minnetle yurd kalbi , millet bağı .

* *
*

Can bahşetmek .. ne büyük ve ne mutlu bir emek ;
Tanrıdaki bu kudret te sendeki kadardır !
Hayatta ; bir dert silmek , bir yara merhemlemek .
Ve bir acı dindirmek kadar tatlı ne vardır .

Kendimize Has bir Edebiyat Yaratamaz mıyız?

Yazan : Cahit ULUCENK

Dünya kurulalıdan beri yeryüzünde var olan bir ulusun eulâtlarıyız. Onların yüksek kültürlü oluşu, dünya medeniyet mefhumunu öğretmesi noktasından incelemeliyiz. Demek ki, onların birde kendilerine has bir edebiyatı da vardı. Fakat bu medeniyetin üzerinden geçen yüzyıllar ve genel tesirler Türk edebiyatında değiştirmiş onu bizden uzaklaştırmıştır.

Orta Asya edebiyatı Türk edebiyatı bize az vesika bırakmıştır. Bu vesikalar incelenecek olurlarsa onların ince bir üslubla, derin bir manada ince sanatla yazılmış olduğu anlaşılır. Yıllardan sonra Türk edebiyatı Müslüman kültürü tesiri altında kalmış, gelişme

milten değiştirilmiştir.

Son zamanlara kadar münevverlerimiz bu edebiyatı kullanmışlar, onları papagan gibi tekrar terennüm etmişlerdir. Daha sonra Osmanlı imparatorluğunun tecdüt devrinde memleketimize garp kültürü karışmış, garp edebiyatı tesiri altında kalmışsızdır. Bugün halâ devam ede gelmektedir. Bunu burada

olarak tenkit edecek değilim. Bilakis, bizi aynı karneleri tekrardan kürtarmiş yeni ufuklar, işlememiş motifler önümüze eermiştir. Bu böyle olunca kendi edebiyatımızı ihmal etmeğe garp tekniğini kâile yetenmişsinizdir. Netekimde öyle olmuştur. Moliyeri tetkik etmiş, Ömer Hayyamı ihmal

etmiazdır. Fuzuliyi unutmuş, Şekispiri ezberlemişizdir. Bu böyle ne zamanakadar gidecektir? Biz kendi öz mahmızı ne vakıta kadar inkân edeceğiz? Hiç olmazsa garp tekniğini kabu. ettiğimiz gibi, orhun abidasi edebiyatını -- yani öz edebiyatımızı—Fuzuliyi Ömer Hayyamı tetkik ile bugün onların hamurundan kandimeze has bir edebiyat yaratmalıyız. Bugün halen içimizde y a ş a y a n «Halk edebiyatı» bize bugünün edebiyatı için alacak

temele bir malzeme teşkil etmez mi? Garp tekniği ile beraber ulusal, kendimize has, tamamen bizim duygumuzu terennüm eden bir edebiyat yaratmaz mıyız? O karada saydığım bu malzeme bu teme kâfi gelmez mi?!

Bütün Türk münevverleri sizi bugün kendi edebiyatınızı, kendimiz yaratmağa çağırıyorum. Türk gençliği kendisine has bir edebiyat istiyor. Bunu yapmaktan, yaratmaktan acizmiyiz, soruyorum size?...

FIRAT BASIMEVİ

Memleketin mühim ihtiyaçlarını görmek maksadile her türlü fedakârlıktan çekinmeyerek her gün biraz daha matbaa noksanlarını ikmal etmektedir.

Şimdiye kadar bütün müşkilâtla elde ettiğimiz cilt forma dikiş makinemizin olmadığı yüzünden yapılan işlerimiz belki de müşterilerimizi memnun etmemişti. Bugünden itibaren buna da muvaffak olduk. Artık matbaamızın noksanları kalmamıştır.

Ayrıca memleketin her nevi kutu ihtiyacını da temin etmektedir.